

Ν. 3861/2010 (ΦΕΚ 112/13.07.2010 τεύχος Α)

Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Αντικείμενο του νόμου

Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η εισαγωγή της υποχρέωσης ανάρτησης των νόμων, των προεδρικών διαταγμάτων, και των πράξεων που εκδίδουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 πρόσωπα και όργανα στο Διαδίκτυο και η δημιουργία των προϋποθέσεων και διαδικασιών για τη διασφάλιση ευρύτατης δημοσιότητας αυτών. [1]

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

[1] [ΙΚΑ Γ31/29/02.08.2010 Υποχρέωση ανάρτησης στο Διαδίκτυο των Νόμων, των Προεδρικών Διαταγμάτων και των Πράξεων που εκδίδουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 του Ν. 3861/2010 πρόσωπα και όργανα](#)

[2] [ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. 20868/29.09.2010 Συμπληρωματική εγκύκλιος για την ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια"](#)

[3] [Απόφαση Διοικ.Μετ.&Η.Δ.ΕΞ 604/2012 \(Γ.Υφ.\) ΔΙΣΚΠΟ/Φ.1/οικ. 10885/02.05.2012 \(ΦΕΚ 1476/03.05.2012 τεύχος Β'\) Ρύθμιση λεπτομερειακών και τεχνικών θεμάτων για την εφαρμογή του Ν. 3861/2010 \(ΦΕΚ Β' 112\) «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις».](#)

[4] [ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ.40/21884/17.08.2016: "Επί ζητημάτων που αφορούν την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 10Β Διαύγεια".](#)

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1.Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε νόμους, προεδρικά διατάγματα, αποφάσεις και πράξεις που εκδίδουν ο Πρωθυπουργός, το Υπουργικό Συμβούλιο και τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα, οι Υπουργοί, Αναπληρωτές Υπουργοί, Υφυπουργοί, Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων και Περιφερειών, Ειδικοί Γραμματείς Υπουργείων, τα όργανα διοίκησης νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, τα όργανα διοίκησης φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα στις περιπτώσεις που αναφέρονται στον παρόντα νόμο, καθώς και τα όργανα των φορέων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. «Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται επίσης και σε πράξεις ή αποφάσεις που εκδίδουν όργανα, στα οποία τα αναφερόμενα στην παράγραφο αυτή όργανα έχουν χορηγήσει εξουσιοδότηση προς υπογραφή ή έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα, καθώς και οποιοδήποτε όργανο έχει από το νόμο την αρμοδιότητα έκδοσης πράξεων που υπάγονται στις ρυθμίσεις του νόμου αυτού.» [6]

2.Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα νοούνται:

α) τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους και

β) οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3429/2005.

3.Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως φορείς των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού νοούνται τα αιρετά όργανα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού και τα νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α..

4.Στο διαδίκτυο αναρτώνται:

1)νόμοι που εκδίδονται και δημοσιεύονται κατά το Σύνταγμα,

2)πράξεις νομοθετικού περιεχομένου του άρθρου 44 παρ. 1 του Συντάγματος,

3)τα προεδρικά διατάγματα κανονιστικού χαρακτήρα,

4)λοιπές πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα με εξαίρεση τις κανονιστικές πράξεις που αφορούν την οργάνωση, διάρθρωση, σύνθεση, διάταξη, εφοδιασμό και εξοπλισμό των Ενόπλων Δυνάμεων της Χώρας, καθώς και κάθε άλλη πράξη, η δημοσιοποίηση της οποίας προκαλεί βλάβη στην εθνική άμυνα και ασφάλεια της χώρας,

5)ερμηνευτικές εγκύκλιοι και εγκύκλιοι για την εφαρμογή της νομοθεσίας,

6) οι προϋπολογισμοί, απολογισμοί, ισολογισμοί των φορέων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου [7],

6α) οι πράξεις της ανάληψης υποχρέωσης δαπάνης, της απόφασης έγκρισης δαπάνης και της οριστικοποίησης της πληρωμής που περιέχει το ακριβές ποσό που θα πληρωθεί για κάθε επιμέρους δαπάνη των φορέων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου. [8] [11]

Σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 375 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147/08.08.2016 τεύχος Α'):

"8.Στο τέλος των περιπτώσεων 6α, 14, 15 και 16 της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3861/2010 (Α' 112), προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

«Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης εξαιρούνται τα έγγραφα και στοιχεία δημόσιων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του άρθρου 11 του ν. 4013/2011. Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτόματα από το ΚΗΜΔΗΣ».

Σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 379 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147/08.08.2016 τεύχος Α'): "9.Η ισχύς των παραγράφων 8 και 9 του άρθρου 375 αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 38."

7)πράξεις διορισμού μονομελών οργάνων και συγκρότησης συλλογικών οργάνων διοίκησης των φορέων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και των φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού, καθώς και οι τροποποιήσεις αυτών,

8)πράξεις διορισμού, αποδοχής παραίτησης, αντικατάστασης ή παύσης Γενικών Γραμματέων Υπουργείων και Περιφερειών, Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων, μελών συλλογικών οργάνων διοίκησης φορέων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού,

9)πράξεις συγκρότησης αμειβόμενων ή μη επιτροπών, ομάδων εργασίας, ομάδων έργου και συναφών οργάνων γνωμοδοτικής ή άλλης αρμοδιότητας, ανεξαρτήτως αν τα μέλη τους αμείβονται ή όχι,

10)πράξεις καθορισμού των αμοιβών και αποζημιώσεων των μελών μονομελών και συλλογικών οργάνων διοίκησης, μελών επιτροπών, ομάδων εργασίας, ομάδων έργου και συναφών οργάνων γνωμοδοτικής ή άλλης αρμοδιότητας,

11)προκηρύξεις πλήρωσης θέσεων με διαγωνισμό ή με επιλογή, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι προκηρύξεις για επιλογή και πλήρωση θέσεων διευθυντικών στελεχών των Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, και των επιχειρήσεων και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού, καθώς και οι προκηρύξεις εξετάσεων υποψηφίων δικηγόρων, συμβολαιογράφων και άμισθων υποθηκοφυλάκων,

12)προκηρύξεις πλήρωσης θέσεων διδακτικού ερευνητικού προσωπικού (ΔΕΠ) του πανεπιστημιακού τομέα και του εκπαιδευτικού προσωπικού (ΕΠ) του τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης,

13)πίνακες επιτυχόντων, διοριστέων και επιλαχόντων των προκηρύξεων επιλογής προσωπικού, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η δημοσίευση τους προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία,

14)περιλήψεις πράξεων διορισμού, μετάταξης, διαθεσιμότητας, αποδοχής παραίτησης, λύσης της υπαλληλικής σχέσης ή υποβιβασμού υπαλλήλων,

μόνιμων και μετακλητών, και διευθυντικών στελεχών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού, καθώς και αντιστοίχων πράξεων που αφορούν δημόσιους λειτουργούς, των οποίων η δημοσίευση απαιτείται κατά την κείμενη νομοθεσία, και περιλήψεις πράξεων διορισμού και συμβάσεων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ή συμβάσεων έργου στο Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού,

Σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 375 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147/08.08.2016 τεύχος Α΄):

"8.Στο τέλος των περιπτώσεων 6α, 14, 15 και 16 της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3861/2010 (Α' 112), προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

«Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης εξαιρούνται τα έγγραφα και στοιχεία δημόσιων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του άρθρου 11 του ν. 4013/2011. Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτόματα από το ΚΗΜΔΗΣ».

Σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 379 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147/08.08.2016 τεύχος Α΄): "9.Η ισχύς των παραγράφων 8 και 9 του άρθρου 375 αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 38."

15)το σύνολο των συμβάσεων και των πράξεων που αναφέρονται σε αναπτυξιακούς νόμους, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι πράξεις υπαγωγής επενδύσεων σε διατάξεις αναπτυξιακών νόμων και οι αποφάσεις έναρξης παραγωγικής λειτουργίας επενδύσεων,

Σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 375 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147/08.08.2016 τεύχος Α΄):

"8.Στο τέλος των περιπτώσεων 6α, 14, 15 και 16 της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3861/2010 (Α' 112), προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

«Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης εξαιρούνται τα έγγραφα και στοιχεία δημόσιων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του άρθρου 11 του ν. 4013/2011. Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτόματα από το ΚΗΜΔΗΣ».

Σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 379 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147/08.08.2016 τεύχος Α΄): "9.Η ισχύς των παραγράφων 8 και 9 του άρθρου 375 αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 38."

16)περιλήψεις διακηρύξεων, αποφάσεις και πράξεις κατακύρωσης και ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού,

Σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 375 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147/08.08.2016 τεύχος Α΄):

"8.Στο τέλος των περιπτώσεων 6α, 14, 15 και 16 της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3861/2010 (Α' 112), προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

«Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης εξαιρούνται τα έγγραφα και στοιχεία δημόσιων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του άρθρου 11 του ν. 4013/2011. Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτόματα από το ΚΗΜΔΗΣ».

Σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 379 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147/08.08.2016 τεύχος Α΄): "9.Η ισχύς των παραγράφων 8 και 9 του άρθρου 375 αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 38."

17)πράξεις αποδοχής δωρεών στο Ελληνικό Δημόσιο, στα Ν.Π.Δ.Δ., σε φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή σε φορείς των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού, καθώς και συμβάσεων πολιτιστικών χορηγιών του ν. 3525/2007 (ΦΕΚ 16 Α'),

18)πράξεις δωρεών, επιχορηγήσεων, παραχώρησης χρήσης περιουσιακών στοιχείων από το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., τους φορείς των Ο.Τ.Α. ή φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα σε φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου,

19)οι πράξεις: α) παραχώρησης δημόσιων και δημοτικών κτημάτων, καθορισμού χρήσης γης παραχωρούμενου δημόσιου κτήματος, αλλαγής χρήσης γης κοινόχρηστου κτήματος, β) καθορισμού εθνικών δρυμών, δασών και δασικών εκτάσεων, γ) χαρακτηρισμού εκτάσεων ως αναδασωτέων, δ) καθορισμού αιγιαλού, παραλίας, λιμνών, ποταμών, ρεμάτων και χειμάρρων, ε) καθορισμού βιομηχανικών ζωνών, στ) καθορισμού λατομικών ζωνών, ζ) σύνταξης και έγκρισης πολεοδομικών μελετών και Γενικού Πολεοδομικού σχεδίου, έγκρισης και τροποποίησης χωροταξικών και ρυμοτομικών σχεδίων, προσδιορισμού ή τροποποίησης ορίων οικισμού και έγκρισης της μεταφοράς αυτού, η) σύνταξης και έγκρισης Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ), θ) καθορισμού και τροποποίησης όρων δόμησης, ι) χορήγησης, αναστολής χορήγησης, τροποποίησης οικοδομικών αδειών, ια) χωροθέτησης, ιβ) καθορισμού αρχαιολογικών χώρων, ιγ) χαρακτηρισμών κτιρίων ως διατηρητέων και αποχαρακτηρισμών αυτών. Αναρτώνται επίσης οι πράξεις ανάκλησης και ακύρωσης των παραπάνω πράξεων,

20)οι γνωμοδοτήσεις και τα πρακτικά γνωμοδοτήσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

21)οι πράξεις και γνωμοδοτήσεις των ανεξάρτητων και ρυθμιστικών διοικητικών αρχών, η δημοσίευση των οποίων προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία,

22)ατομικές διοικητικές πράξεις, η δημοσίευση των οποίων προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου.[1] [2] [5] [9] [13]

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.8/οικ.16752/22.07.2010 Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο -Πρόγραμμα Διαύγεια-

2. ΙΚΑ Γ31/29/02.08.2010 Υποχρέωση ανάρτησης στο Διαδίκτυο των Νόμων, των Προεδρικών Διαταγμάτων και των Πράξεων που εκδίδουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 του Ν. 3861/2010 πρόσωπα και όργανα

3. ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. 20868/29.09.2010 Συμπληρωματική εγκύκλιος για την ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια"

4. **Απόφαση Διοικ.Μετ.&Η.Δ.ΕΞ 604/2012 (Γ.Υφ.) ΔΙΣΚΠΟ/Φ.1/οικ. 10885/02.05.2012 (ΦΕΚ 1476/03.05.2012 τεύχος Β') Ρύθμιση λεπτομερειακών και τεχνικών θεμάτων για την εφαρμογή του Ν. 3861/2010 (ΦΕΚ Β' 112) «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις».**

5. **Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Γ/ΕΞ/3615-1/29-05-2012 Ερώτημα σχετικά με ανάρτηση απόφασης κλήσης σε απολογία υπαλλήλου στο «Διαύγεια».**

6. Το εντός των εισαγωγικών τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 αντικαταστάθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 23 του Ν. 4210/13 (ΦΕΚ 254/21.11.2013 τεύχος Α').

7. Η περίπτ. 6 της παρ. 4 αντικαταστάθηκε από την παρ. 2 του άρθρου 23 του Ν. 4210/13 (ΦΕΚ 254/21.11.2013 τεύχος Α').

8. Η περίπτ. 6α' της παρ. 4 προστέθηκε από την παρ. 3 του άρθρου 23 του Ν. 4210/13 (ΦΕΚ 254/21.11.2013 τεύχος Α').

9. Οι αποφάσεις ή εντολές μετακίνησης αποτελούν ατομικές διοικητικές πράξεις και δεν προβλέπεται η δημοσίευσή τους από τις διατάξεις του ν. 2685/1999 ή από άλλη διάταξη νόμου. Επομένως, υποχρέωση ανάρτησης των αποφάσεων ή εντολών μετακίνησης στο διαδίκτυο, μέσω του Προγράμματος «Διαύγεια», δεν ανακύπτει ούτε από την περίπτωση 22 της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3861/2010 ούτε από άλλη περίπτωση της ως άνω διάταξης, στην οποία αναφέρονται οι αναρτητέες στο διαδίκτυο πράξεις. Νόμιμη δαπάνη. (Ελ. Συν. Κλιμ. Τμ. 1 Πράξη 26/2014,13/2014)

10. **ΥΠ. Δ.Μ.&Η.Δ. ΥΑΠ/Φ..40/3404/02.06.2014 Α. Εφαρμογή των νέων διατάξεων του Ν. 3861/2010 για το πρόγραμμα «Διαύγεια» όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 4210/2013 Β. Προετοιμασία των Φορέων στο νέο Πληροφοριακό Σύστημα του προγράμματος «Διαύγεια».**

11. **ΥΠ. Δ.Μ.&Η.Δ. ΥΑΠ/Φ.40/3129/30.06.2014 Ερώτημα ανάρτησης προτάσεων ανάληψης υποχρέωσης και χρηματικών ενταλμάτων.**

12. **ΠΟΛ 1197/ Δ10Β/ 6890 ΕΞ2014/27.08.2014 Ανάρτηση μισθωτηρίων στο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ ΙΙ»**

13. **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ.40/29132/09.09.2015: Ερώτημα σχετικά με την ανάρτηση συμφωνητικών εγγράφων παροχής κοινωφελούς εργασίας στο "Πρόγραμμα Διαύγεια.**

14. **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ.40/21884/17.08.2016: "Επί ζητημάτων που αφορούν την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 10Β Διαύγεια".**

Άρθρο 3

Υποχρεώσεις ανάρτησης στο διαδίκτυο

1.Οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος νόμου αναρτώνται αμελλητί στο Διαδίκτυο με μέριμνα του οργάνου που τις εξέδωσε. Οι νόμοι και τα προεδρικά διατάγματα αναρτώνται στο δικτυακό τόπο των αρμόδιων Υπουργείων που αυτά διατηρούν. Οι πράξεις του Πρωθυπουργού και του Υπουργικού Συμβουλίου αναρτώνται στο δικτυακό τόπο του Γραφείου Πρωθυπουργού και της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης. [3] Οι πράξεις των Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Γενικών και Ειδικών Γραμματέων και των οργάνων στα οποία έχει χορηγηθεί εξουσιοδότηση υπογραφής ή έχει μεταβιβαστεί αρμοδιότητα αναρτώνται στο δικτυακό τόπο του εκάστοτε Υπουργείου. Οι πράξεις των οργάνων διοίκησης των Ν.Π.Δ.Δ., των οργάνων διοίκησης φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, των ανεξάρτητων και ρυθμιστικών αρχών και των φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού αναρτώνται στους κατά περίπτωση οικείους δικτυακούς τόπους που αυτά διατηρούν.

2.Σε περίπτωση συναρμοδιότητας η πράξη αναρτάται με μέριμνα των συναρμοδίων σε όλους τους αντίστοιχους δικτυακούς τόπους.

3.Οι νόμοι, τα προεδρικά διατάγματα και οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος νόμου αναρτώνται με τρόπο ώστε να είναι δυνατή η αναζήτηση πληροφοριών και να είναι ευχερώς προσβάσιμα στο μέσο χρήστη.

4.Αν στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται η ανάρτηση περίληψης της πράξης ή απόφασης στο Διαδίκτυο αναρτάται η περίληψη αυτή.

[1] [2]

5. Η μη ανάρτηση ή η μη έγκαιρη ανάρτηση στο διαδίκτυο των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για το όργανο που την εξέδωσε ή για τον υπάλληλο που έχει την ευθύνη για την ανάρτηση. [5]

Σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 375 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147/08.08.2016 τεύχος Α'):

"9.Στο άρθρο 3 του ν. 3861/2010, προστίθεται νέα παρ. 6 ως εξής: «6. Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης εξαιρούνται τα έγγραφα και στοιχεία δημόσιων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του άρθρου 11 του ν.4013/2011. Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτόματα από το ΚΗΜΔΗΣ».

Σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 379 του Ν.4412/16 (ΦΕΚ 147/08.08.2016 τεύχος Α'): "9.Η ισχύς των παραγράφων 8 και 9 του άρθρου 375 αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 38."

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.8/οικ.16752/22.07.2010 Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο -Πρόγραμμα Διαύγεια-

2. ΙΚΑ Γ31/29/02.08.2010 Υποχρέωση ανάρτησης στο Διαδίκτυο των Νόμων, των Προεδρικών Διαταγμάτων και των Πράξεων που εκδίδουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 του Ν. 3861/2010 πρόσωπα και όργανα

3. Απόφ. Πρωθυπουργού Υ255/24.08.2010 (ΦΕΚ 1317/26.08.2010 τεύχος Β) Ορισμός διαδικτυακών τόπων

4. ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. 20868/29.09.2010 Συμπληρωματική εγκύκλιος για την ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια"

5. Η παρ.5 προστέθηκε με την παρ.4 του άρθρου τρίτου του Ν.4057/2012 (ΦΕΚ 54 Α')

6. Οι εκδιδόμενες κατά το Ν.2685/1999 εντολές μετακίνησης των προσώπων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του, δεν περιλαμβάνονται στις αναρτητέες κατά το Ν. 3861/2010 στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» διοικητικές πράξεις. (Γνωμ. ΝΣΚ 377/2012)

7. «Στο τελευταίο εδάφ. της παρ. 4 του άρθρ. 6 της **Απόφασης Υφυπουργού ΔΙΜΗΔ υπ' αριθ. ΕΞ604/2012 (Γρ.Υφ.)ΔΙΣΚΠΟ/Φ.1/10885/2012 (ΦΕΚ Β'1476)**, με την οποία ρυθμίστηκαν τεχνικά και λεπτομερειακά θέματα εφαρμογής του Ν. 3861/2010, ορίζεται ότι:

"Στην κατηγορία 'δαπάνες' καταχωρείται η διοικητική πράξη που οριστικοποιεί την πληρωμή κάθε επιμέρους δαπάνης και περιέχει το ακριβές ποσό που θα πληρωθεί".

Τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής που εκδίδονται από την Οικονομική Υπηρεσία του Δήμου, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Διαύγεια, υπό την προϋπόθεση ότι **αποτελούν κατά τα ανωτέρω την πράξη οριστικοποίησης της επιμέρους δαπάνης, από την οποία προκύπτουν τα στοιχεία του δικαιούχου, η αιτιολογία της πληρωμής και το πληρωτέο ποσό** (βλ. άρθρο 4 Π.Δ. 151/1998).

Διευκρινίζεται ότι κατά τη διατύπωση της **υπ' αριθμ. 460/2011 Γνωμοδότησης του ΝΣΚ**, δεν είχε εκδοθεί η ως άνω Απόφαση Υφυπουργού ΔΙΜΗΔ και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι ειδικότερες επί του θέματος κανονιστικές ρυθμίσεις της.

Η ΟΜΑΔΑ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΟΔΕ ΔΙ@ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΥΔΙΜΗΔ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΝΤΑΛΑΚΟΥ (ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ)

ΙΩΑΝΝΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

ΤΑΤΙΑΝΑ ΛΑΣΚΑΡΗ»

8. ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ.40/21884/17.08.2016: "Επί ζητημάτων που αφορούν την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 10Β Διαύγεια".

Άρθρο 4

Ισχύς των πράξεων

1.Οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2, όταν είναι κατά νόμο δημοσιευτέες, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ισχύουν από τη δημοσίευσή τους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

«2. Με εξαίρεση τις πράξεις της προηγούμενης παραγράφου, οι λοιπές πράξεις του άρθρου 2 αναρτώνται στο διαδίκτυο κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο και ισχύουν από την ανάρτησή τους.» [5] [8]

3.Οι ρυθμίσεις της παραγράφου 2 του παρόντος δεν θίγουν τις σχετικές δικονομικές ρυθμίσεις ως προς την άσκηση ενδίκων μέσων και βοηθημάτων ούτε τις ρυθμίσεις που ισχύουν για τις διοικητικές προσφυγές.

«4. Εάν υπάρχει διαφορά μεταξύ του κειμένου που αναρτήθηκε και του κειμένου της πράξης, ισχύει το αναρτημένο, με εξαίρεση τις πράξεις της παραγράφου 1 του παρόντος. Με ευθύνη του προσώπου ή οργάνου που έχει εκδώσει την πράξη γίνονται αμελλητί οι αναγκαίες διορθώσεις στο κείμενο που έχει αναρτηθεί στο δικτυακό τόπο.»

[1] [2] [3] [4] [7] [8]

«5. Οι πράξεις που είναι αναρτημένες στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 6 του παρόντος νόμου, με εξαίρεση τις πράξεις της παραγράφου 1 του παρόντος, εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 16 του ν. 3345/2005, όπως αυτές αντικατέστησαν τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999, και μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς επικύρωση. Αρκεί η επίκληση του ΑΔΑ για την αυτεπάγγελτη αναζήτηση των αναρτημένων πράξεων τόσο κατά τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων όσο και κατά την επικοινωνία μεταξύ φορέων.» [6] [8]

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1. ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.8/οικ.16752/22.07.2010 Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο -Πρόγραμμα Διαύγεια-**
- 2. ΙΚΑ Γ31/29/02.08.2010 Υποχρέωση ανάρτησης στο Διαδίκτυο των Νόμων, των Προεδρικών Διαταγμάτων και των Πράξεων που εκδίδουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 του Ν. 3861/2010 πρόσωπα και όργανα**
- 3. ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. 20868/29.09.2010 Συμπληρωματική εγκύκλιος για την ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια"**
- 4. ΥΠ. Δ.Μ.&ΗΔ. ΔΙΣΚΠΟ /1.18/οικ.6190/12.03.2012 Δικαιώματα των πολιτών και των επιχειρήσεων στις συναλλαγές τους με τις δημόσιες υπηρεσίες.**
5. Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε από την παρ. 4 του άρθρου 23 του Ν. 4210/13 (ΦΕΚ 254/21.11.2013 τεύχος Α').

6. Η παρ. 5 προστέθηκε από την παρ. 5 του άρθρου 23 του Ν. 4210/13 (ΦΕΚ 254/21.11.2013 τεύχος Α').

7. Η παρ. 4 αντικαταστάθηκε από την παρ. 6 του άρθρου 23 του Ν. 4210/13 (ΦΕΚ 254/21.11.2013 τεύχος Α').

8. **ΥΠ. Δ.Μ.&Η.Δ. ΥΑΠ/Φ..40/3404/02.06.2014 Α. Εφαρμογή των νέων διατάξεων του Ν. 3861/2010 για το πρόγραμμα «Διαύγεια» όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 4210/2013 Β. Προετοιμασία των Φορέων στο νέο Πληροφοριακό Σύστημα του προγράμματος «Διαύγεια».**

9. **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ.40/21884/17.08.2016: "Επί ζητημάτων που αφορούν την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 10Β Διαύγεια".**

Άρθρο 5

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και απόρρητα

Η ανάρτηση των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 στο Διαδίκτυο και η οργάνωση της αναζήτησης πληροφοριών πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των κανόνων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Δεν αναρτώνται πράξεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτά ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία.

Η ανάρτηση των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 στο Διαδίκτυο και η οργάνωση της αναζήτησης πληροφοριών πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των κρατικών απορρήτων όπως προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, των κανόνων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς και εταιρικού ή άλλου απορρήτου που προβλέπεται από ειδικότερες διατάξεις.

[1] [2] [3] [4]

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. **ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.8/οικ.16752/22.07.2010 Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο -Πρόγραμμα Διαύγεια-**

2. **ΙΚΑ Γ31/29/02.08.2010 Υποχρέωση ανάρτησης στο Διαδίκτυο των Νόμων, των Προεδρικών Διαταγμάτων και των Πράξεων που εκδίδουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 του Ν. 3861/2010 πρόσωπα και όργανα**

3 **ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. 20868/29.09.2010 Συμπληρωματική εγκύκλιος για την ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια"**

[4] Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 45 του Ν. 4264/14 (ΦΕΚ 118/15.05.2014 τεύχος Α'):«2.Τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του ν. 3861/2010 (Α' 112) περί «Προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και απόρρητα» ισχύουν και για τις πράξεις που αφορούν τα μέλη της Κεντρικής Επιστημονικής Επιτροπής της Τράπεζας Θεμάτων Εξετάσεων και τα μέλη των Επιστημονικών Επιτροπών των Εξεταζόμενων Μαθημάτων που συγκροτούνται από το ΙΕΠ στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 3, και της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 4186/2013 (Α'193) για προφανείς λόγους διασφάλισης του κύρους και της αξιοπιστίας των ενεργειών των εν λόγω οργάνων. Οι πράξεις που αφορούν την επιλογή, τον ορισμό, τις μετακινήσεις και τις αμοιβές των μελών και περιέχουν δεδομένα που αφορούν στην ταυτότητά τους, δημοσιεύονται και αναρτώνται στο Πρόγραμμα Διαύγεια αμέσως μετά τη διεξαγωγή και ολοκλήρωση των εξετάσεων.»

[5] **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ.40/29132/09.09.2015: Ερώτημα σχετικά με την ανάρτηση συμφωνητικών εγγράφων παροχής κοινωφελούς εργασίας στο "Πρόγραμμα Διαύγεια (το οποίο διαβιβάστηκε με το έγγραφο Υπ. Δικαιοσύνης Διαφ. & Ανθρωπ. Δικαιωμ. 69345/22.09.2015)**

[6] **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ.40/21884/17.08.2016: "Επί ζητημάτων που αφορούν την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 10Β Διαύγεια".**

Άρθρο 6

Διαδικασία ανάρτησης στο Διαδίκτυο

1. Σε κάθε Υπουργείο, σε κάθε κεντρική, ειδική ή περιφερειακή δημόσια υπηρεσία, Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και στους φορείς των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού, καθώς και σε κάθε φορέα ή όργανο που είναι κατά τον παρόντα νόμο υπόχρεοι σε ανάρτηση νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και πράξεων στο Διαδίκτυο συγκροτείται ομάδα διοίκησης έργου με αντικείμενο την τεχνική, διαδικαστική και οργανωτική υποστήριξη της ανάρτησης νόμων και πράξεων στο Διαδίκτυο. Στα μέλη των ομάδων αυτών δεν καταβάλλεται αμοιβή ή αποζημίωση. Οι ομάδες διοίκησης έργου συγκροτούνται εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και η σύνθεσή τους κοινοποιείται στον οικείο δικτυακό τόπο. Οι ομάδες διοίκησης έργου των φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού συγκροτούνται τριάντα (30) ημέρες πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου για τους φορείς αυτούς κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον παρόντα νόμο.

«2. Η Υπηρεσία Ανάπτυξης Πληροφορικής (Υ.Α.Π.) του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης είναι αρμόδια για τον επιχειρησιακό συντονισμό και τη διαχείριση της εφαρμογής του Προγράμματος «Διαύγεια» στους φορείς που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου.» [7]

3. Σε κάθε φορέα που σύμφωνα με τον παρόντα νόμο έχει υποχρέωση ανάρτησης στο Διαδίκτυο δημιουργείται και τηρείται αρχείο των νόμων, προεδρικών διαταγμάτων, πράξεων και αποφάσεων που αναρτώνται, το οποίο είναι προσιτό σε κάθε ενδιαφερόμενο και με ηλεκτρονικά μέσα.

«4. Η Υπηρεσία Ανάπτυξης Πληροφορικής (Υ.Α.Π.) του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης έχει την ευθύνη της λειτουργίας του κεντρικού δικτυακού τόπου για την ανάρτηση των νόμων και πράξεων, καθώς και της τήρησης κεντρικού αρχείου των αναρτημένων νόμων και πράξεων, το οποίο είναι προσιτό σε κάθε ενδιαφερόμενο με ηλεκτρονικά μέσα.» [8]

5.Οι φορείς και τα όργανα που υποχρεούνται σε ανάρτηση των νόμων, προεδρικών διαταγμάτων, πράξεων και αποφάσεων κατά τον παρόντα νόμο λαμβάνουν όλα τα αναγκαία και κατάλληλα τεχνικά, διαδικαστικά και οργανωτικά μέτρα για να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα, ακεραιότητα και διαθεσιμότητα των κειμένων που αναρτώνται.

6.Κατά το σχεδιασμό και τη συντήρηση των δικτυακών τόπων και την ανάρτηση των νόμων και πράξεων που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, λαμβάνεται πρόνοια ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στο περιεχόμενο των δικτυακών τόπων.

7.Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται τα λεπτομερειακά και τεχνικά θέματα για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, ιδίως αυτά που αφορούν τη συλλογή, ταξινόμηση, καταχώριση και επεξεργασία προς ανάρτηση των κειμένων των νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και πράξεων που λαμβάνονται προς ανάρτηση, την έκδοση κωδικού αριθμού διαδικτυακής ανάρτησης, τη λήψη και καταχώριση του κωδικού αριθμού δημοσίευσης και στοιχείων του Φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως στις περιπτώσεις που προβλέπεται από το νόμο και η δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τις τεχνικές λεπτομέρειες της ανάρτησης στους δικτυακούς τόπους των φορέων και οργάνων που κατά τον παρόντα νόμο υποχρεούνται σε ανάρτηση, την ίδρυση και λειτουργία του δικτυακού τόπου στον οποίο λαμβάνει χώρα η κεντρική ανάρτηση, τη δημιουργία και τήρηση κεντρικού αρχείου.[1] [2] [3] [5]

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1. ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.8/οικ.16752/22.07.2010 Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο -Πρόγραμμα Διαύγεια-**
- 2. ΙΚΑ Γ31/29/02.08.2010 Υποχρέωση ανάρτησης στο Διαδίκτυο των Νόμων, των Προεδρικών Διαταγμάτων και των Πράξεων που εκδίδουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 του Ν. 3861/2010 πρόσωπα και όργανα**
- 3. Απόφ. Πρωθυπουργού Υ255/24.08.2010 (ΦΕΚ 1317/26.08.2010 τεύχος Β) Ορισμός διαδικτυακών τόπων**
- 4. ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. 20868/29.09.2010 Συμπληρωματική εγκύκλιος για την ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια"**
- 5. ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. 2016/26.01.2011 Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των αυτοδιοικητικών οργάνων και των εποπτευόμενων φορέων τους στο διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια"**
- 6. Απόφαση Διοικ.Μετ.&Η.Δ.ΕΞ 604/2012 (Γ.Υφ.) ΔΙΣΚΠΟ/Φ.1/οικ. 10885/02.05.2012 (ΦΕΚ 1476/03.05.2012 τεύχος Β') Ρύθμιση λεπτομερειακών και τεχνικών θεμάτων για την εφαρμογή του Ν. 3861/2010 (ΦΕΚ Β' 112) «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και**

άλλες διατάξεις».

7. Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε από την παρ. 7 του άρθρου 23 του Ν. 4210/13 (ΦΕΚ 254/21.11.2013 τεύχος Α').

8. Η παρ. 4 αντικαταστάθηκε από την παρ. 8 του άρθρου 23 του Ν. 4210/13 (ΦΕΚ 254/21.11.2013 τεύχος Α').

9. **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ.40/21884/17.08.2016: "Επί ζητημάτων που αφορούν την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 10Β Διαύγεια"**.

Αρθρο 7

Διάθεση τευχών Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

Η παράγραφος 7 του άρθρου 15 του ν. 3469/2006 (ΦΕΚ 131 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Τα φύλλα όλων των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως διατίθενται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Το Εθνικό Τυπογραφείο μπορεί επίσης να διαθέτει τα φύλλα όλων των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως σε μέσα ψηφιακής αποθήκευσης ύστερα από παραγγελία.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται η διάθεση του περιεχομένου των τευχών κατά τρόπο ώστε να είναι ευχερής η αναζήτηση του περιεχομένου και κάθε άλλο σχετικό θέμα.» [1]

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. **ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.8/οικ.16752/22.07.2010 Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο -Πρόγραμμα Διαύγεια-**

2. **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ.40/21884/17.08.2016: "Επί ζητημάτων που αφορούν την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 10Β Διαύγεια"**.

Αρθρο 8

Ανάρτηση οργανογράμματος και στοιχείων υπηρετούντων

Κάθε υπηρεσία ή φορέας του Δημοσίου, τα Ν.Π.Δ.Δ., οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, καθώς και οι φορείς των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού οφείλουν να αναρτούν στο δικτυακό τόπο τους το οργανόγραμμα και τη διάθρωση των υπηρεσιών και μονάδων, την περιγραφή των αρμοδιοτήτων και των οργανικών θέσεων, καθώς και τα ονόματα, τις ιδιότητες και τα πρόσφορα στοιχεία επικοινωνίας των υπηρετούντων σε αυτούς τους φορείς με οποιαδήποτε μορφή ή σχέση εργασίας και απασχόλησης.[1]

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. **ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.8/οικ.16752/22.07.2010 Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο -Πρόγραμμα Διαύγεια-**
- 2 **ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. 20868/29.09.2010 Συμπληρωματική εγκύκλιος για την ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια"**
3. **ΥΠ. Δ.Μ.&ΗΔ. ΔΙΣΚΠΟ /1.18/οικ.6190/12.03.2012 Δικαιώματα των πολιτών και των επιχειρήσεων στις συναλλαγές τους με τις δημόσιες υπηρεσίες.**
4. **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ.40/21884/17.08.2016: "Επί ζητημάτων που αφορούν την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 10Β Διαύγεια".**

Άρθρο 9

Ειδικές ρυθμίσεις

1.α. Στο άρθρο 284 του νόμου 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α') προστίθεται παράγραφος 7 ως ακολούθως:

«7. Η παράγραφος 3 του άρθρου 5 του ν. 3094/2003 (ΦΕΚ 10 Α') αντικαθίσταται ως εξής: «3. Συνιστώνται στον Συνήγορο του Πολίτη 40 οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού κλάδου ΠΕ Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου της ίδιας ειδικότητας. Προσόντα του κλάδου αυτού και της αντίστοιχης ειδικότητας είναι τα προβλεπόμενα στην παρούσα διάταξη. Οι θέσεις αυτές καλύπτονται αποκλειστικά με απόσπαση ή μετάταξη, κατά τις ειδικότερες ρυθμίσεις του παρόντος, μόνιμων ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλων του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. της περιπτώσεως ε' της παρ. 1 του άρθρου 3 που συγκεντρώνουν τα προσόντα ειδικού επιστήμονα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ή είναι υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ του δημόσιου τομέα με οκταετή τουλάχιστον υπηρεσία και με άριστη γνώση ξένης γλώσσας. Η επιλογή των υποψηφίων για απόσπαση υπαλλήλων γίνεται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση του οικείου Υπουργού μετά από πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη. Η απόσπαση διαρκεί τρία έτη, μπορεί να παρατείνεται μόνο δύο φορές για ίσο χρονικό διάστημα με διαπιστωτική πράξη του Συνηγόρου του Πολίτη και είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία του υπαλλήλου. Δύο μήνες πριν από τη συμπλήρωση της διάρκειας της δεύτερης παράτασης της απόσπασης, ο υπάλληλος μπορεί με αίτησή του να ζητήσει τη μετάταξή του στην αντίστοιχη οργανική θέση της παρούσας παραγράφου, άλλως η τρέχουσα απόσπασή του λήγει με την εκπνοή της περιόδου για την οποία είχε αποφασισθεί. Η μετάταξη διενεργείται με απόφαση του Συνηγόρου του Πολίτη και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ή οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου, με γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου της υπηρεσίας προέλευσης, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, και με παράλληλη κατάργηση της οργανικής θέσης την οποία κατείχε ο υπάλληλος στην υπηρεσία από την οποία μετατάσσεται, μετά από ειδική αξιολόγηση, η διαδικασία, ο τύπος και τα κριτήρια της οποίας καθορίζονται με τον Κανονισμό της Αρχής σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α'). Σε περίπτωση που η αίτηση μετάταξης απορριφθεί, η απόσπαση λήγει αυτοδίκαια. Η διάρκεια της απόσπασης των υποψηφίων για μετάταξη υπαλλήλων παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι την ολοκλήρωση της

διαδικασίας μετάταξής τους. Αναγκαίες μεταβατικές ρυθμίσεις για την υπηρεσιακή κατάσταση των μετατασσομένων, καθορίζονται με τον Κανονισμό της Αρχής σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α'). Οι μετατασσόμενοι εντάσσονται με την απόφαση μετάταξής τους στο βαθμό της θέσης που μετατάσσονται με βάση το βαθμό που κατέχουν και τον πλεονάζοντα χρόνο στο βαθμό, έως τον τελευταίο ενιαίο βαθμό της θέσης, καθώς και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχουν. Οι μετατασσόμενοι με βάση την παρούσα διάταξη διατηρούν το ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό καθεστώς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης στο οποίο υπάγονταν πριν τη μετάταξή τους και όλη η εφεξής υπηρεσία τους στη νέα τους θέση θεωρείται ότι διανύεται στη θέση από την οποία προέρχονται. Η διατήρηση του προηγούμενου της μετάταξης ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού καθεστώτος γίνεται με ανέκκλητη δήλωσή τους που υποβάλλεται στον Συνήγορο του Πολίτη. Κατά τα λοιπά ισχύουν αναλογικά οι ρυθμίσεις της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 3234/2004 (ΦΕΚ 52 Α'). Οι μετατασσόμενοι με βάση την παρούσα διάταξη υπάγονται στο μισθολογικό καθεστώς του ειδικού επιστημονικού προσωπικού του Συνηγόρου του Πολίτη, όπως αυτό έχει καθορισθεί με την υπ' αρ. 2/43741/0022/23.8.2007 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1673 Β').»

β. Οι παράγραφοι 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 α' και β', 14, 15 και 16 του ίδιου άρθρου αναριθμούνται αντιστοίχως σε 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 α' και β', 15, 16, 17.

γ. Στην παράγραφο 8, όπως έχει αναριθμηθεί με το προηγούμενο εδάφιο, η φράση «με την παράγραφο 4» αντικαθίσταται από τη φράση «με την προηγούμενη παράγραφο».

2. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994, διαγράφεται η φράση «ή την εμπειρία.»

Σε συνέχεια του ως άνω εδαφίου, προστίθενται εδάφια, ως εξής:

«Εξειδικευμένη εμπειρία είναι δυνατόν να προβλέπεται ως προσόν, για προσωπικό με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου για την αντιμετώπιση εποχιακών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο όταν είναι απαραίτητη για την ασφαλή εκτέλεση του ανατιθέμενου έργου ή για θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής.

Η ισχύς της ανωτέρω διάταξης αρχίζει από 1ης Μαΐου 2010.»

3. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51 Α') προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Εισηγητές στο Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο ορίζονται μέλη του. Εισηγητές χωρίς δικαίωμα ψήφου μπορεί να ορίζονται από τον πρόεδρο αυτού και συνταξιούχοι Δικαστικοί Λειτουργοί της Διοικητικής «ή της Πολιτικής» [2] Δικαιοσύνης ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή συνταξιούχοι λειτουργοί του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους από κατάλογο που καταρτίζει το ίδιο το Συμβούλιο.»

4. Συνιστάται στο Γραφείο του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος μία (1) θέση με θητεία πέντε (5) ετών με δυνατότητα ανανέωσης για μία ακόμη πενταετία, κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ). Η πλήρωση της θέσης αυτής γίνεται με διορισμό ή με απόσπαση υπαλλήλων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α., κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων.

5.Με απόφασή του, ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να αναθέτει προσωρινά σε υπηρεσιακό παράγοντα των οικονομικών υπηρεσιών του Υπουργείου, με θέση τουλάχιστον τμηματάρχη, τη διενέργεια των πράξεων άμεσης διαχείρισης των υποθέσεων καθημερινής λειτουργίας του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής, όπως καταβολή μισθών του προσωπικού, καταβολή μισθωμάτων, εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών, παραλαβή παραδοτέων ανατεθειμένων δράσεων, κίνηση τραπεζικών λογαριασμών κ.ά., η τυχόν παράλειψη των οποίων επάγεται ζημία σε βάρος του εν λόγω φορέα, καθώς και την απογραφή της κινητής περιουσίας του, μέχρι την κατά το νόμο τυχόν θέση αυτού σε εκκαθάριση.

6.α. Τροποποιείται το άρθρο 2 του ν. 3166/2003 και προστίθεται παράγραφος 4, η οποία ορίζει:

«4. Με απόφαση του Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό ή του μέλους της Κυβέρνησης το οποίο ασκεί την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας - Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης είναι δυνατόν να προβλέπεται η αναστολή λειτουργίας Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας κάθε τάξεως. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εξωτερικών και του Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό ή του μέλους της Κυβέρνησης το οποίο ασκεί την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας - Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης είναι δυνατή η επανέναρξη λειτουργίας Γραφείου Τύπου και Επικοινωνίας.»

β. Καταργούνται οι θέσεις που συστάθηκαν με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3166/2003. Οι ήδη υπηρετούντες στις καταργούμενες θέσεις καταλαμβάνουν προσωποπαγείς θέσεις που συνιστώνται στην Κεντρική Υπηρεσία και υπηρετούν σε αυτές μέχρι τη λήξη της θητείας τους ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο αποχώρησή τους. Το άρθρο 11 του ν. 3166/2003 καταργείται.

γ. Η παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3166/2003, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 11 του ν. 3444/ 2006 τροποποιείται ως εξής:

«Οι δημοσιογράφοι, μόνιμοι ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και οι υπάλληλοι που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους μπορεί να μετατίθενται στην Κεντρική Υπηρεσία όταν συμπληρώσουν τριετή τουλάχιστον υπηρεσία στο ίδιο Γραφείο. Η μετάθεση δημοσιογράφου ή υπαλλήλου μπορεί να πραγματοποιηθεί και προτού παρέλθει τριετία είτε για υπηρεσιακούς λόγους είτε μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου είτε εάν έχει κινηθεί πειθαρχική διαδικασία για οποιοδήποτε πειθαρχικό παράπτωμα. Ανώτατο όριο συνεχούς παραμονής στο ίδιο Γραφείο Τύπου και Επικοινωνίας ορίζεται η εξαετία, μετά τη συμπλήρωση της οποίας μετατίθενται υποχρεωτικά στην Κεντρική Υπηρεσία.»

δ. Για την κατάληψη της θέσης του προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας -Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης κατά το άρθρο 30 του π.δ. 258/1993, κρίνονται υπάλληλοι όλων των κλάδων της ΠΕ κατηγορίας της υπηρεσίας αυτής.

7.Η παράγραφος 3 του άρθρου 42 του ν. 2304/1995 «Κύρωση Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων», όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η επιλογή του Προέδρου, του Εισαγγελέα και των Αντιπροέδρων του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου γίνεται με απόφαση του ΚΥ.Σ.Ε.Α. το οποίο, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Εθνικής Αμυνας, επιλέγει για την κάλυψη των θέσεων αυτών μεταξύ όλων των υπηρετούντων αναθεωρητών Β' και Γ'. Οι αναθεωρητές που επιλέγονται για τη θέση του Προέδρου ή του Εισαγγελέα προάγονται σε αναθεωρητές Α' και οι αναθεωρητές που επιλέγονται σε θέση αντιπροέδρου προάγονται σε αναθεωρητές Β' με προεδρικό διάταγμα.»

8. Από τη δημοσίευση του παρόντος και έως 31.12.2010, δεν είναι δυνατή η υποβολή αιτημάτων στο ΑΣΕΠ για προκήρυξη πλήρωσης θέσεων μονίμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού από τους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, καθώς και από τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και Επιχειρήσεις αυτών.

Αιτήματα που έχουν ήδη υποβληθεί στο ΑΣΕΠ από τους ανωτέρω φορείς δεν εξετάζονται.

9.α. Η ΕΡΤ Α.Ε. μπορεί να συνάπτει συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου ανεξαρτήτως της πρόβλεψης των σχετικών ειδικοτήτων και του αριθμού των θέσεων στο Γενικό Κανονισμό Προσωπικού της. Οι συμβάσεις αυτές καταρτίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 2190/1994, όπως ισχύει. Για τις ειδικότητες που εξαιρούνται από το ν. 2190/1994, όπως ισχύει, οι συμβάσεις καταρτίζονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο Γενικό Κανονισμό Προσωπικού και τους όρους που καθορίζονται με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Με τις αποφάσεις αυτές καθορίζεται, μεταξύ άλλων, και ο συνολικός αριθμός των απαιτούμενων συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου ανά ειδικότητα, η δαπάνη που θα βαρύνει κατ' έτος τον προϋπολογισμό της ΕΡΤ Α.Ε. και τα απαιτούμενα προσόντα. Οι ανωτέρω συμβάσεις μπορεί να έχουν διάρκεια μέχρι ένα έτος και να ανανεώνονται, με την επιφύλαξη των διατάξεων του π.δ. 164/2004.

β. Οι συμβάσεις μίσθωσης έργου που έχουν συναφθεί από την ΕΡΤ Α.Ε. πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 3812/2009 (ΦΕΚ 234 Α'), παράγουν όλες τις έννομες συνέπειες μέχρι τη λήξη τους.

10. Η παρ. 4 του άρθρου 35 του ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263 Α') αντικαθίσταται από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού ως εξής:

« 4. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 3074/2002 (ΦΕΚ 296 Α'), που προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 3613/2007(ΦΕΚ 263 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

Η απόσπαση των Επιθεωρητών - Ελεγκτών, που έχουν συμπληρώσει εννέα (9) συνεχή έτη υπηρεσίας στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. ως Επιθεωρητές - Ελεγκτές ή ως Βοηθοί Επιθεωρητές-Ελεγκτές, ανανεώνεται αυτοδίκαια. Ο συνολικός αριθμός των ανωτέρω Επιθεωρητών - Ελεγκτών των οποίων η απόσπαση ανανεώνεται αυτοδίκαια δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό 20% του εκάστοτε αριθμού των οργανικών θέσεων του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.. Η απόσπαση των ανωτέρω Επιθεωρητών - Ελεγκτών ανακαλείται κατόπιν εισήγησης του Ειδικού Γραμματέα του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. μόνο για λόγους αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων τους ή πλημμελούς άσκησης αυτών ή ύστερα από αίτηση των ιδίων.»

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. ΥΠ.ΕΣ.Α.&Η.Δ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.8/οικ.16752/22.07.2010 Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο -Πρόγραμμα Διαύγεια-

[2] Η εντός των εισαγωγικών φράση της παρ. 3 προστέθηκε από την παρ. 4 του άρθρου 47 του Ν. 3943/2011 (ΦΕΚ 66/31.03.2011 τεύχος Α').

Άρθρο 10

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου, εν όψει του χρόνου που θα απαιτηθεί, για τη δοκιμαστική λειτουργία του συστήματος, που θα πραγματοποιηθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μετά την ψήφισή του, αρχίζει ως ακολούθως:

α) Σε ό,τι αφορά πράξεις του Πρωθυπουργού, του Υπουργικού Συμβουλίου και των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων, των Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Γενικών και Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων και Περιφερειών, Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων και των οργάνων, στα οποία τα ως άνω όργανα έχουν χορηγήσει εξουσιοδότηση υπογραφής ή μεταβιβάσει αρμοδιότητα, από την 1η Οκτωβρίου 2010.

β) Σε ό,τι αφορά πράξεις των οργάνων διοίκησης των Ν.Π.Δ.Δ., των οργάνων διοίκησης των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, των ανεξάρτητων και ρυθμιστικών αρχών και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους από την 1η Νοεμβρίου 2010.

γ) Σε ό,τι αφορά αποφάσεις και πράξεις των φορέων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού από την 15η Μαρτίου 2011.

δ) Σε ό,τι αφορά το άρθρο 7 από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

ε) Σε ό,τι αφορά το άρθρο 8 ανάλογα προς τα οριζόμενα στις περιπτώσεις α' - γ' του παρόντος άρθρου.

στ) Σε ό,τι αφορά το άρθρο 9 από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

«Άρθρο 10Α Δημοσίευση Εκτέλεσης Προϋπολογισμών

1. Το Δημόσιο, ανά Υπουργείο, τα Ν.Π.Δ.Δ., οι Ο.Τ.Α. και τα Ν.Π.Δ.Δ. αυτών δημοσιεύουν στοιχεία για την εκτέλεση του προϋπολογισμού τους στην ιστοσελίδα τους και στο «Πρόγραμμα Διαύγεια», περιγράφοντας αναλυτικά στο σκέλος των εσόδων τα προϋπολογισθέντα, βεβαιωθέντα και εισπραχθέντα ποσά ανά Κωδικό Αριθμό Εσόδου και στο σκέλος των εξόδων τα προϋπολογισθέντα, τα ενταλματοποιηθέντα και πληρωθέντα ποσά ανά Κωδικό Αριθμό Εξόδου.

2. Η δημοσίευση γίνεται αμελλητί και εφόσον αυτό δεν είναι εφικτό για τεχνικούς λόγους γίνεται το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών μετά το πέρας κάθε ημερολογιακού μήνα.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών μπορεί να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.» [1] [2]

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

[1] Το άρθρο 10Α προστέθηκε από το άρθρο 15 του Ν. 4305/14 (ΦΕΚ 237/31.10.2014 τεύχος Α'). Σύμφωνα με το άρθρο 64 του Ν. 4305/14 (ΦΕΚ 237/31.10.2014 τεύχος Α'): «Ο παρών νόμος ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις του. Το άρθρο 10α του ν. 3861/2010, όπως προστίθεται με το άρθρο 15, ισχύει από 1.12.2014. Το άρθρο 10β του ν. 3861/2010, όπως προστίθεται με το άρθρο 16, ισχύει από 1.1.2015.»

[2] **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ. 40/17742/05.06.2015: Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 10Α του ν. 3861/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 15 του ν. 4305/2014.**

«Άρθρο 10Β Ενίσχυση της διαφάνειας στις δαπάνες επιχορηγούμενων φορέων

Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες, Σωματεία, Ιδρύματα, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις και λοιποί μη κερδοσκοπικοί φορείς που επιχορηγούνται καθ' οιονδήποτε τρόπο από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, κατά την παρ. 2 του άρθρου 1Β του ν. 2362/1995, με ποσό άνω των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ συνολικά ετησίως, δημοσιεύουν στην ιστοσελίδα του προγράμματος Διαύγεια απολογιστικά στοιχεία δαπανών όπου αναφέρονται τα νόμιμα παραστατικά που αφορούν στο ποσό της επιχορήγησης, με ιδιαίτερη αναφορά του εκδότη και του λήπτη του παραστατικού, καθώς και του αντικειμένου και του ύψους της συναλλαγής. Η παράλειψη της δημοσίευσης των ανωτέρω καταστάσεων συνεπάγεται τον αποκλεισμό των υπόχρεων φορέων από παντός είδους περαιτέρω επιχορήγηση ή χρηματοδότηση από φορείς του προηγούμενου εδαφίου. Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζεται η διαδικασία πρόσβασης και καταχώρισης στοιχείων στο ηλεκτρονικό σύστημα του «Προγράμματος Διαύγεια», καθώς και κάθε άλλη αναγκαία διαδικαστική και τεχνική λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.» [1] [2] [3] [4]

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 8 Ιουλίου 2005

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ**

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ**

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ**

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ**

ΛΟΥΚΙΑ - ΤΑΡΣΙΤΣΑ ΚΑΤΣΕΛΗ

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ**

**ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

**ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ**

**ΥΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΜΑΡΙΑ - ΕΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

**ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΠΑΤΖΕΛΗ**

**ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ**

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 9 Ιουλίου 2010

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

[1] Το άρθρο 10B προστέθηκε από το άρθρο 16 του Ν. 4305/14 (ΦΕΚ 237/31.10.2014 τεύχος Α'). Σύμφωνα με το άρθρο 64 του Ν. 4305/14 (ΦΕΚ 237/31.10.2014 τεύχος Α'): «Ο παρών νόμος ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις του. Το άρθρο 10α του ν. 3861/2010, όπως προστίθεται με το άρθρο 15, ισχύει από 1.12.2014. Το άρθρο 10β του ν. 3861/2010, όπως προστίθεται με το άρθρο 16, ισχύει από 1.1.2015.»

[2] **Απόφαση Διοικ.Μετ.&Η.Δ. ΔΗΔ/Φ.40/1057/14.01.2015 (ΦΕΚ 116/21.01.2015 τεύχος Β')**: Ρύθμιση λεπτομερειακών και τεχνικών θεμάτων για την περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας μέσω της ανάρτησης στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» των δαπανών των επιχορηγούμενων φορέων (άρθρο 10 Β Ν. 3861/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 16 Ν. 4305/2014).

[3] **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ. 40/17739/05.06.2015: Έκδοση Υπουργικής Απόφασης για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 10B ν. 3861/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4305/2014.**

[4] **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ. 40/473/05.01.2016: Αριθμ. ΔΗΔ/Φ.40/ 39514/21.12.2015 (ΦΕΚ Β' 2844-ΑΔΑ: Ω30Α465ΦΘΕ-Ε62) Υπουργική Απόφαση «Τροποποίηση της της υπ' αριθ. ΔΗΔ/Φ.40/1057/14.1.2015 υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ Β' 116) με θέμα «Ρύθμιση λεπτομερειακών και τεχνικών θεμάτων για την περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας μέσω της ανάρτησης στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» των δαπανών των επιχορηγούμενων φορέων (άρθρο 10B Ν. 3861/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 16 Ν. 4305/2014)».**

[5] **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔΦ./40/14187/23.05.2016: Έκδοση Υπουργικής Απόφασης για παράταση πρώτης εφαρμογής των προβλέψεων του άρθρου 10B του Ν.4305/2014.**

[6] **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ. 40/16557/16.06.2016: Υπουργική Απόφαση για παράταση πρώτης εφαρμογής των προβλέψεων του άρθρου 10B**

του Ν. 3861/2010.

[7] **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ.40/21884/17.08.2016: "Επί ζητημάτων που αφορούν την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 10B Διαύγεια".**

[8] **ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. ΔΗΔ/Φ.40/25067/29.09.2016: Έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της εφαρμογής του άρθρου 10B Διαύγεια.**